

за останні роки, доводить, що за цим показником виділяються такі рівні: 1) нульовий, 2) низький, 3) середній, 4) високий.

Відповідно до цього добираються різні типи завдань, що є основою орфографічного тренінгу. Для студентів першої групи (нульовий рівень) потрібно повторити весь шкільний курс з української мови, звертаючи увагу на складні випадки написання, наприклад: правопис слів іншомовного походження, правопис складних слів тощо. Крім того, слід проводити тренінг з такими студентами не менше одного-двох разів на тиждень.

Для студентів другої групи (низький рівень) звертаємо увагу на складні випадки орфографії, зокрема на ті моменти, причиною яких є інтерференція, оскільки поза межами університету вони спілкуються і російською, й українською мовами. Заняття з ними мають проводитись щотижня.

Для студентів третьої групи достатньо проводити консультації (раз на тиждень), перевіряючи їхні знання шляхом тестування та написання контрольних диктантів, зокрема самодиктантів та диктантів з граматичним завданням.

Для студентів четвертої групи (високий рівень) корисними будуть творчі завдання (есе, репортаж, інтерв'ю, твір тощо), які дають можливість продемонструвати не тільки рівень їхньої орфографічної грамотності, але й словниковий запас, вміння користуватися відповідними мовними засобами. Таким студентам можна запропонувати теми на студентську наукову конференцію, взяти участь в олімпіадах з української мови і т. ін.

Отже, для досягнення поставленої мети (навчити студентів правильно писати й оформлювати думку за допомогою мовних засобів) необхідно з'ясувати рівень володіння сучасною українською мовою та можливості кожного студента з тим, щоб робота над піднесенням їхньої грамотності дала позитивні результати.

О. Д. Колотило, канд. екон. наук, доц.,
кафедра страхування

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Однією зі складових вітчизняних інновацій в методології активізації навчального процесу є впровадження тренінгових технологій. За останні роки в університеті в цьому напрямку було

опрацьовано спеціалізовані програми з підготовки викладачів, зокрема, тренінг-курси «Впровадження тренінгових технологій в навчальний процес» терміном 1,5 місяця з захистом дипломних робіт.

З огляду на нагальність розвитку додаткового соціально-економічного забезпечення громадян України, автором було розроблено та опрацьовано тренінги: «Розрахунок оптимальної величини страхової премії за договорами довгострокового страхування» та «Укладання договору страхування вантажів» з нової дисципліни «Фінансове забезпечення страхових зобов'язань» для студентів 5-го курсу за програмами «Страховий менеджмент» і «Фінансовий менеджмент».

Практична реалізація зазначених розробок у навчальному процесі підтвердила їх плідність не лише як засобу активізації, а й індивідуалізації завдань із залученням більш широкого спектру корисних знань, ніж передбачених нормативно-фаховими програмами.

З метою стимуляції вмотивованої зацікавленості студентів у виконанні тренінгових завдань, викладачем разом зі студентами моделюється «ситуація безпосередньої взаємодії учасників», укладання обраних договорів страхування (від подання страхувальником заяви на страхування до визначення оптимальної величини страхової премії).

Специфіка такого методологічного підходу дозволяє активно залучати студентів до розробки індивідуальних рольових завдань учасників при поетапному їх опрацюванні, що саме і вмотивує як зацікавленість студентів до виконання, так і усвідомлення професійної відповідальності за свою частку загальної роботи, зокрема, щодо відкритого захисту її результатів. При опрацюванні базових варіантів індивідуально-професійних завдань, автором було також враховано різні ступені активності та фахової підготовки студентських груп.

Система форм і методів, опрацьованих тренінгів, дозволяє студентам у процесі їх ігрової реалізації не тільки набути професійно-практичних навичок при укладанні конкретних страхових договорів, а й за допомогою індивідуалізовано-рольових завдань отримати знання споріднені з вузькофаховими. Зокрема, ознайомитися з функціональними обов'язками суб'єктів ринку страхової інфраструктури (андерайтерів, актуаріїв, сюрвейєрів, аварійних комісарів та ін.), що вимагає від студентів додаткового набуття знань у сфері актуарної математики, юриспруденції, по-

літехніки, іноземних мов, банківської справи, міжнародно-економічних відносин.

Подібна організація навчального процесу, сприяє, за умов обмеженого часового регламенту дисциплін, більш ефективному його використанню та розширенню змісту нормативних програм, що наближають їх до загальновизнаних університетських стандартів освіти. Саме це є нагальною вимогою щодо підвищення конкурентоспроможності вітчизняних фахівців і адаптації вітчизняної освітньої системи до Болонського процесу та інтеграції України до ЄС.

Вважаємо, що опрацьована комплексна система індивідуалізованого навчання може бути плідно застосована у індивідуалізації навчання інших фахових дисциплін, що вже було частково апробовано на заняттях студентів факультетів «Обліку та аудиту», «Економіки і управління», «Міжнародної економіки» та «Банківської справи».

*О. Ю. Король, старш. викл.,
кафедра іноземних мов*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ МОВНИЙ ПОРТФЕЛЬ

Важливими складовими будь-якої технології навчання студентів вищих навчальних закладів є організація навчально-виховного процесу, застосування різних форм, методів і засобів диференціації навчання студентів, з метою реалізації програми, проміжного та кінцевого аналізу одержаних результатів, забезпечення гарантованого досягнення мети навчання.

З огляду на вищезазначене вважаємо перспективним запровадження викладачами англійської мови Європейського мовного портфеля. ЄМП для економістів створено згідно з рекомендаціями Комісії з питань освіти при Раді Європи стосовно вивчення, викладання та оцінювання мов, освітньо-кваліфікаційними характеристиками економістів різних спеціалізацій, затвердженими Міністерством освіти і науки України та на основі проведеного анкетування фахівців-економістів, викладачів та студентів економічних факультетів вищих навчальних закладів. Він відповідає